

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház).
a hová a lap szemléi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Nehéz helyzet.

Kolozsvár, szept. 26.

A mit már többször megirtunk, azt t. i., hogy az osztrák ismét alapo-
san becsap a kiegyezési kérdésekben,
napról-napra közeledik a megvalósulás-
hoz. Egyik bécsi lap már ki is számi-
totta, hogy kiegyezési ügyekben száz-
huszszor utaztak Bécsbe a magyar mi-
niszterek és hatvanháromszor jöttek Bu-
dapestre az osztrák miniszterek. És a
bécsi újság nem is annyira a költséget,
mint az időt sajnálja a mit elveszte-
gettek az utazgatással. Megnyugtathat-
juk a bécsi újságot. A minisztereknek
idejük is van elég ahhoz, hogy vesz-
tegesse. Ez a sok tenger utazás
csak azt bizonyítja, hogy a kérdés meg-
oldása nehéz. Nehéz pedig azért, mert
az osztrák követelés nehezebb teszi. Olyan
vérlázító, igazságtalan és vakmerő az
osztrák követelés és olyan nyilvánva-
lón kilátás az, hogy ők teljesen le-
nézik és lekicsinylik Magyarországot, a
mi lehetetlenné teszi a gyors meg-
oldást.

Kormányparti körökben rég be-
szélik, hogy az osztrákok kívánságának
elfogadása nemcsak az ország nagy
anyagi károsodását jelenti, hanem egye-
nesen megalázása és számba sem ve-
vése, a magyar érdeknek és a magyar
miniszterek nyilvánított nézetének. Csak
természetes, ha ilyen állapot megnehe-
zíti a helyzetet. Hiszen képtelen kíván-
ságoknak, jogtalan követeléseknek meg-
aláztatás nélkül egyetlen miniszter sem
teheti ki a nemzetet. Mert az mégis
csak szegénytelen lelki szegénységre és
ostorozni való gyávaságra mutatna, ha
mi világos igazságunk, s a paritás jo-
gos alapján állva olyan előnyöket en-
gednének a monarchia másik államának,
a mely által magunkra kimondanók a
halális ítéletet.

Már pedig a dolog úgy áll és a
helyzet ismét azért vált nehezebbé, mert
az osztrák követelések a legnagyobb
mértékben a mi romlásunkat jelentik.

Legújabbban az ipari vámok tekin-
tetében merültek fel súlyos differenciák
ugy annyira, hogy a miniszterelnök
el is hagyta a tanácskozási termet s
kihallgatásra ment a királyhoz, hogy
jelentést tegyen a felmerült nehéz-
ségről.

Csak hogy a súlyos aggodalmakat,
melyekkel a hazájuk sorsáért aggodó
magyarok kísérik az ujjában felvett
tárgyalások menetét, nem igen nyug-
tatja meg ez a körülmény sem. Hiszen
jól tudjuk, hogy az osztrák fondorla-
tok és ravaszságok háromszáz esztendő
alatt nagy tökéletességre fejlődtek. Ezen
kívül az osztrák irányadó körök azt is
jól tudják, hogy ők a kedvencek s
így ők vannak felettünk állandóan elő-
nyös helyzetben. No hát ezt a helyze-
tet most se fogják kevésbé jól kihasz-
nálni, mint a hogy eddig tették.

Bármennyire huzzák halasszák is

a kiegyezési kérdések megoldását,
a végén azzal a szomorú eredménnyel
állunk szemben, hogy az osztrák ujjab-
ban is alaposan becsapott. Csak hogy
ezt a becsapást aligha hallgatagon ve-
szí tudomásul, a nemzet. Végre is élni
akarunk és pedig épen annyi joggal
mint az osztrák. A mihez pedig jus-
sunk van s a mit a paritás elvénél
fogva joggal követelhetünk, arról nem
fogunk lemondani egy könnyen. Itt az
ideje annak is, hogy valahára öntu-
datra ébredjünk s mindent elkövessünk,
minden törvényes eszközt megragad-
junk arra nézve, hogy jogainkat kivij-
juk, hazánkat megvédjük a kizsákmá-
nyolhatástól, a melyet elég régen szí-
poloz az osztrák piócza.

A függetlenségi párt bizonyára ré-
sen lesz és éreztetni fogja a nemzet
felháborodását.

Mert végre is mivel különb Ausz-
tria mint Magyarország?! Külön ha-
talma van felettünk? Küllügyi, hadi-
ügyi költségekhez nagyobb arányban
járul mint mi? Loyálisabb? Honnan
veszi hát azt a privilegiumot, hogy az
ő érdeke előbb való, mint a miénk? És
honnan veszi azt a vakmerőséget, hogy
a magyar nemzetet kénye kedve szer-
int adóztathatja és kihasználhatja az
osztrákok boldogítására.

Mi tudjuk azt, hogy Széll Kálmán
sem lesz Megváltója a kiegyezési kér-
désnek; tudjuk, hogy ő is a legmesz-
szebb menő engedményeket tette s ép-
pen ezért tartunk attól, hogy az osz-
trákok most még követelőbbek, és vak-
merőbbek, mint valaha.

Háromszáz esztendő óta politiká-
jukban rendszer az, hogy Magyaror-
szágot el kell szegényíteni, mert akkor
önként hajtja fejét a járomba. Ez a
politika most talán még nagyobb mérté-
kben akar érvényesülni. A független-
ségi pártunk most nehéz bár, de haza-
fias kötelessége lesz jól megértetni a
nemzetet, hogy Ausztria provinciájává
nem szabad süllyednie és talpra kell
állnia, mint egy embernek, a ki a lé-
tért küzd, s a ki életéről mondott le,
ha jogait ezen a téren is feladta.

A kiegyezés. A bécsi N. Fr. Pr. a
tarifátárgyalásokról ezeket közli:

Arról a kísérletről van szó, hogy a
vámtarifa összes, vagy legalább is a döntő
differenciái felett a mostani tanácskozások
folyamán meggyezzenek. Mindkét részről
megvan a hajlandóság arra, hogy a parla-
mentek összehívásának közeledő idejére való
tekintettel, a tárgyalásokat lehetőleg befe-
jezzék. Ezért tartanak tovább a tanácsko-
zások, mint az eddigiek.

Némileg előbbre jutottak, mert, hirsze-
rint a *vegyészeti gyártmányok és vegyi sze-
rek vámját közösen egyetértéssel megállapították.*
De még mindig hátra van a munka nagy
része, hogy a vámtarifák fölött végleg meg-
állapodhassanak. Hátra van *mintegy kétszáz*
elintézett tétel, a melyek a tarifák leglé-
nyegesebb csoportját alkotják. Azok között
vannak a *textilipari* különösen *agapótarifák*
tételei. Ott vannak a *mezőgazdasági gépek*

és az *üveggyártmányok tarifái*, a melyekre
nézve Magyarország erősen van érdekelve,
mert van saját üvegipara.

Mindezeknél a tételeknél az *osztrák*
kormány a vámtételek felemelését javasolja
kompensációként a mezőgazdasági vámok
felemeléséért. A jelenlegi tárgyalások anyagát
képező vámok az osztrák termelést kiválóan
érdeklő árukra vonatkoznak.

A Székelykérdés elméletben és gyakorlatban.

Két czikk.

II.

(Vége.)

De térjünk a dologra, mert ez az ut
messze, nagyon messze vezetne s mint már
említett a Székelykérdés kimerített téma,
már a pusztá czímétől is borzad a mai ide-
ges kor, ideges halandója.

Magyarország szénbányász munkave-
zetőit a pécsi szénbánya-iskola képezi. Ál-
lami intézmény, a melyben tehát a szláv,
német, stájer, román ivadékok között a szé-
kelv is helyet találhatna. Mint már említ-
tem is úgy gondolkodtunk, hogy munkavezet-
őket a székely nép fiatalból képezünk saját
erőnköb, természetesen saját bányavállala-
tunk számára. Sajnos azonban még itt sem
érhettünk célra!

A baróthi polgári iskola 3-ik osztályát
végzett és bányavállalatunknál négy évig
gyakorlatban alkalmazott, a legregibb és
igen becsületes munkásunk fiát — a ki
egyébiránt igen türeklő kisbirtokos és talán
e legelső székely szénbánya-munkás, miután
ezen bánya megindításánál az első csákány-
ütés az övé volt és 30 év óta a vidék mint-
egy 1000 kiskisajátját oktatta ki a szénvadász
mesterségére — tehát ennek a fiát küldött-
tük fel a pécsi szénbánya-iskolába, hogy a
gyakorlati ismeretét az elméletivel gyara-
pítsa és hivatásos bányászszé képeztesse.

Sok viszontagság és már előző hasz-
talan folyamodgatások után, a midőn min-
den kellék rendben találtatott, azt az érte-
sítést nyertük, hogy a jelölt felvételi vizs-
gát köteles állani, a melyen beigazolandó,
hogy magyarul ír és olvas és a négy száma-
tani alapművelet hibátlanul oldja meg.

Három polgári iskolát végzett és szá-
madásokkal — meglehetősen kiterjedt és sok-
oldalú — önállóan foglalkozó, érettebb kor-
ban lévő fiatal emberről, a kiről volt tanárai
is úgy nyilatkoztak, hogy ezen követelmé-
nyeknek játszva felel meg, fel sem tételez-
ték, hogy eredménytelenül tegye meg a
nagy utat Brassótól Pécsig és vissza, tehát
Magyarország legszelebbi vonalában.

És a fátum mégis bekövetkezett. Visz-
sza utasították! Boldogult ott minden nem-
zetiség, minden nagy vállalat jelöltje, csu-
pán ez az egyetlen egy székely vállalat
ohaja és ez az egyetlen egy székely fiu je-
lentkezése nem vétetett figyelembe.

Számítottuk őt arról a pályáról, a mely-
re négy éven át nagy odaadással készült és
a melyre reátermelt, ezt mi feljebbvalói, a
kik kiválasztottuk őt a sok közül és a kik
minden munkájában, jellemében, ismeretei-
ben ismerjük — állítjuk, igazoljuk és tanu-
bizonyságot hívjuk erre a baróthi iskola ér-
demus tanárait.

Már most akad-e székely fiu, a kiké-
vel, bízalommal lép erre a pályára, a hol
még oda sem eresztik, hol a tanulás nem
lehet privilegium, egyes nagy vállalatok ki-
sajátított intézménye; akad-e oly székely
fiu a ki elmenjen a biztos szegényre, ke-

serülésre és ki tudja még mire! Akad-e
oly székely anyja a melyik fiát oly költsé-
ges és szomorú kimeneteli utra küldje a
hol nem akad rokon lélek, hol nincs a ki
utba igazítsa! A mint vissza utasították ezt
a szegény székely fiut, úgy utasították vissza
hosszu — hosszú időre a székelyeket, mert
a mennyire én ismerem őket, s mily bizál-
matlanul nézik azok a nagy Magyarországot,
sőt már-már elkeseredéssel odgy egyhamar-
jába székely nem megy, de elmegy inkább
Romániába, a hely nincs oly város, hol ro-
konra ne akadna, hol a boldogulása útját
ugy elvágnák mint azt Deését tették.

Miért nem felelt meg? A nyilvános-
ság jellegénél fogva jogunk van ezt kér-
dezni és jogunk van ezt kérdezni, mivel a
Székelyföld eljutott odáig a türelembe, a
mellőzésbe, hogy most már azt is kérde-
zheti a rideg visszautasításnál — miért?

Nos hát oda jött messze keletről a
Székelyföldről ép testű, ép lelki ifju négy
elemi- és három polgári osztályt végezve,
4 évi bányai gyakorlat után. Minden
esetre imi olvasni jól tudott, ezt semmiféle
forum előtt igazolni nem kell. Ez magya-
rul... Ezt talán felesleges többlet
bizonyítani. Számolni is tudott annyit, a
mennyi a bányaiskolai minőségéhez feltét-
lenül szükséges. Mit nem tudott tehát? Mi-
ért kellett ezt az egyetlen székely fiut vissza-
utasítani, a bányászati pályától elzárni, a
mikor bányászati altszti iskola nem tudó-
sokat nevel, nem tanárokat, nem művésze-
ket, de a bányavállalatoknak gyakorlati fér-
fiakat, munkavezetőket, becsületes, hűséges,
értelmes altsziteket, a mikor az előtanul-
mány feltételei nem terjednek túl a négy
elemi osztály elvégzésén és fő suly a gyako-
rolatra irányul? És mivel mi is léteztünk,
mi is boldogulni akarunk, mi is itt a távol
határszelen a mi kicsinyes, szegényes intéz-
ményeinkkel ott állunk résen, a nagy nem-
zeti feladatok megörzésében, felemeljük sa-
vunkat, mert a székely fiut mi küldöttük,
mi akartunk benne a 300 székely munkás-
nak vezetőt adni, hogy verükből való vér
vezesse, oktassa, óvja nagy és nehéz mun-
kájában. Alkalmas volt-e erre, ezt a továb-
biak mutatták volna, de hogy most az volt,
mutatta, hogy oda küldöttük ösztöndijunk-
kal, ajánló levelünkkel.

Nem szemrehányásként írom e sorokat.
Elvégre szabály, törvény minden időben
respectálandó. Megvagyok arról is győződve,
hogy itt sem részrehajlás, sem rossz akarat
nem működött. A felvételi vizsgán egyse-
rűen nem volt jelen a székelykérdés és
ezért ragaszkodtak mereven az igazsághoz,
a mely formában, a külsőségekben, a holt be-
tűkben és a tanári szigorban vezette jelölt-
jeit a sors urnájához.

Is ez a székely kérdés még eddig
ugy tapasztaltam hiányzott minden oly hi-
vatalos szobában, a hol főként ezt kellett volna
első sorban figyelembe venni.

Bölcsen cselekedett-e Archimedes
a mikor a római katonákat nemlávta,
csak a circulusait nézte? Ez a bölcsessége
mégis életébe került. Bölcsen cselekszenek-e
a mi hivatalos körökünk a midőn csak azt a
szabályt azt az elvi álláspontot nézik s nem
látják azt a sok nemzetiégi harczost, a kik
nem a béke olajágával, hanem a nemzet-
irtás veszedelmével törnek reánk minden
oldalról?

H. Géza.

Kossuth-ünnepek.

M.-Ujvárt.

Maros-Ujvár, szept. 21.

Községünk minden társadalmi rétege,
habár nem mindnyájan — méltó módon vet-
tük ki részünket az országos ünnepből.

Azok a fenséges eszmék, az emberi jo-

Engedje meg hát, hogy mi továbbra is
a kereszt alatt keressük a valódi tudományt
és humanizmust!

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.) (16.)

IV.

De egy idő múlva érezni kezdi az em-
ber annak a nyomasztó hatását — annak a
szegény érzetét, hogy nem tud többet tenni.

Én dolgozom és takarékoskodom — a
utóbbi évben néhány száz fontot szereztem
a penzámmal — de az ugy elolvad mint a hó
azon dolgok tömege előtt, a mit tenni ke-
lene. És ez fokozatosan az ingerültség és
elkeseredés érzetét növeli. — Nem tudom azt
jól leírni, de minden idegemben érzem. Én
soha sem törődtem a pénzzel a pénzért magá-
érr, de most, azért a mit azaz lehet tenni,
valóságos Judássá látsum lenni!

Ponsonby éles pillantást vetett a barát-
jára és tisztába jöve azzal, hogy milyen féle
ember az akivel dolga van, könnyedén azt
mondá —

— A nehézségből kijönni a legegyszerűbb
mód a lady Valeal való házasság lenne.

Russel hirtelen felnevet.

— Tudatom, De Ponsonby, e tárgy felett
nem szeretem a tréfákat; már is nagyon
sokat hallottam azokból. — Jóindulattal vol-
tak mondva — de sértettek. Nem gondolom,
még abban az esetben sem, ha megtörténne,
hogy szerelmes legyek lady Valeba, hogy
reá tudnám magamat venni, hogy őt felesé-
gül kérjem.

— Vale, azt gondolom, hogy igazad
van — mondá Ponsonby a megértés és rokonsz-
env hangján és megmondatlanul megjegye-
zésemért bocsánatot kérek. — De, édes pajtás,
ne gondolj engem szívtelennek és kalmár-
kodónak ha az itteni ügyek javítására annak

Kiadói hivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi tér hirdetési ára
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor.

Nyitltéri cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő.

gokat érintő tanok, amelyeknek Kossuth is-
tentől megállított fényes tehetsége volt éb-
resztője, ébrentartója és reánk örökségül ha-
gatója, minket is megillettek, lelkesítettek. És
pedig annál intenzívebben, minél fejlettebb
alkotmányos érzésünk. Ezeket — aminthogy
ez szükséges is — kapcsolatba hozva: jól
tudjuk, nehéz időkben tapasztaltuk, hogy
Kossuth legnagyobb és legmaradandóbb mű-
vének az 1848-iki törvényeknek, amely fun-
damentumát képezi mai alkotmányos éle-
tünknek — a leghívebb, a legalkotmányosabb
őre a király. Épen ezért nem tartjuk ellen-
tétlennek a királyhűséget, amely mindig, min-
den időben legkiválóbb erénye volt a ma-
gyarnak — a Kossuth-kultusszal. A koronás
király iránt való hűség, az alkotmány és
ennek értelmében hozott törvények megtar-
tását, tiszteletben tartását követeli, a Kossuth-
kultusz pedig a szabadság, a függetlenség, a
törhetetlen hazaszeretet és a soha meg nem
alkuvás fényes eszméinek hűségese ápolása!

Ápoljuk is ezen eszméket, mert amíg
ezek lelkesítőleg járnak át idegeinket, addig
tudjuk, hogy szabad hazánkat vagyunk sza-
bad gyermekei.

Az ünnepést már 18-án megkezdettük; a
hazafias ünnepeket rendező bizottság fagra-
szokon hívta fel a község és a vidék la-
kóit az ünnepelésre. Az igaz és őszintén lel-
kesedő szívek már a délután folyamán fello-
bogozták házaikat, feldíszítették ablakaikat,
kirakták a gyertyákat, amelyek lobogása hír-
detni fogja, hogy a magyar szabadság diadal-
la felett érzett öröm átjárja szívünket, lekün-
kel. Este 6 órakor mozsárgyűrű lövések zajára
kigyultak az ünnepi lángok, az utcán köz-
tereken tolongott a nép, Rák János karme-
ster vezetésével a bányász zenekar a Rá-
kóczy induló hangjai mellett vonult végig a
főúton a két bánya előtt levő térré, ahol a
sokaság a villanyfényvel megvilágított téren
egy óra hosszan át hallgatta és gyönyörü-
séggel élvezte a szépen játszott hazafias
darabokat.

Nyolcz órakor kialudtak a lángok, a
lakosság haza vonult, hogy kiki otthonában,
esetűl körében tudása, érzése, hevülése és
környezete szerint áldja a magyarok Istenét,
hogy Kossuthot adta a nemzetnek, hogy tö-
rekvését, működését megsegítette és meg-
áldotta.

A magyar ammoniák szódagyár, a mely
községünkön kívül fekszik, de minden huma-
nusz és hazafias törekvéseinkben, ünnepeink-
ben velünk érez és részt vesz, dícsérete
méltó módon fejezte ki, hogy az az érzés,
az az eszmé: a szabadság és függetlenség
eszméje, a melynek dicsőítését tettük czélba
— közös a föld minden nemzetében.

A csehek, németek együtt éreztek ve-
lünk és együtt ünnepeltek a magyarokkal. A
gyár igazgatója Félix Károly mérnök, kellő
időben, plakátokon hívta fel a gyár szolgá-
latában álló különböző nemzetiségű alkalmá-
zottakat, hogy a 19-iki nemzeti ünnepen ré-
szükre szabadságot engedélyez: hogy méltó
módon ünnepelethessenek; magán házaikat, a
gyárat fellebogozták, kilavították. A gyári
tisztviselők, alkalmazottak egy részét nem a
magyar föld szűlte, nem a haza említi nőt-
tek fel, mégis megértik szíveink dobogását,
törekvéseink jogosultságát: hogy csak addig
szabad egy nép, a míg hálás kegyelettel em-
lékezik meg a haza nagyjairól és történelme
kimagasló momentumairól.

Méltán szolgáltak követendő példává
az oláh és szász polgártársaknak, akiket mégis
a vér kötelekő fűz a magyar földhöz és nem
csak a munka megbecsült értéke. Nem akor
nemzeti érzékenységet érzett dissonzás
hangokat vegyíteni, azon ünnepi hangulatba,
amikor oly jól eső érzéssel emlékeztem meg a
szodagyárról és tisztviselőiről. De el jön,
mert elkell, hogy jöjjön az az idő, a mikor

a lehetőségét sugalmazom, hogy egy gazdag
felelőset találj! A Valek ezelőtt is tették
azt és te a magad részéről sokat adhatsz —
egy régi jó nevet és egy szép, ha bár pus-
tásnak indult birtokot és olyan kezet, mely
tisztá minden szentől, nemes szívetet nem is
említve. Vale, te jó ember vagy és bár melyik
asszonyt boldoggá tudnád tenni. Soha sem
gondoltál arra, hogy pénz hozományval bíró
felelőset után nézz? Néha nagyon kedves gaz-
dag leányokat lehet találni. Soha sem gon-
doltál arra?

Rövid idővel ezelőtt Russel az igazság-
nak teljesen megfelelőleg tagadlag válaszol-
hatott volna; de most habozott és végre azt
mondá —

— Nem monhatom, hogy az a gondolat
soha sem fordult meg a fejemben, de az oly-
anféle házasságok eszméje iránt nagy
ellenérzetet érzek és nem tartom magam
olyan féle embernek, hogy szerelmes tudjak
lenni. — És azt gondolom, hogy becsületesség
volna egy asszonytól mindent kérni és elfo-
gadni, ha viszonzásul nem adhatunk neki
mindent.

Ponsonby élesen nézett a barátjára. Az
volt a gyanuja, hogy Russell egy bizonyos
asszonyra gondolt.

— A mi azt illeti — válaszolá — én
talán nem vagyok autoritán. De az életről
tett vizsgálódásaim inkább arra a következté-
zésre vezettek, hogy a forró szerelemmel
kötött, házasságok nem mindig a legjobbak.
Én több szolid boldogságot láttam azokból
számbazni, melyeket nagyobb megtartással
és a szövetség kölcsönös előnyeivel bíró
vételével kötöttek.

Russel hosszas ideig hallgatott, úgy
látszott, mint ha a mondatok felett gondol-
kozott volna. — Ponsonby nem habarította
és aztán az előbbi tárgyhöz tért vissza

— Leszel szíves lady Valeról bevégezni
a mi mondanivalód van?

— Készséggel — ámbár az nem sok!
— Staford kisszonyonnyal való társalgás köz-
ben — talán már mondtam, hogy Stefford

TÁRCZA.

Tudomány és humanizmus.

Irtá:

Dr. Gervinus.

Visszapillantásban Brandt kénytelen
egy alakkal találkozni, kiről nem meri nyil-
tan megmondani, Isten-e vagy ember — jó-
tékon befolyást gyakorolt-e az emberiségre
— tudomány és humanizmus köszönhet-e
neki valamit, vagy nem. Kénytelen vele ta-
lálkozni, mert egy egész világot terelt új
irányba, mert ő tulajdonképpen megalapította
annak a papságnak és vallásnak, mely végső
elemzésben szerinte a tudománynak és hu-
manizmusnak csak ártott. Ez alak Jézus Krisz-
tus, a keresztények Istene.

Róla Brandt — teljes tisztelettel lévén
az istenfőlelkekkel szemben — csak any-
nyit jegyez meg, hogy alapjában jót akart,
de sem ő, sem műve, melyet tanítványaira bi-
zott, céljukat el nem érték.

Krisztusról magáról körülbelül így okos-
kodik: „Isten-e, ember-e, nem vitatom. De
azért kénytelen vagyok kijelenteni, hogy mégis
csak ember. Egy második Julius Caesar,
Napoleon, Luther...“

„Hogy megjelenése Isten, avagy a ter-
mészet törvényeinek kifolyása volt-e? azt —
eljes tisztelettel lévén istenfőlelkekkel szem-
ben — nem akarom vitatni, de mint
természetbúvár és dillettáns történetek képen-
ten vagyok kijelenteni, hogy úgy, amint a
gy természetben a legnagyobb rendetlen-
ség — rombolás váltakozva újjalakulá-
s — történetek, ugy mutatkoznak az em-
szellemi és erkölcsi életében is hasonló

ellentétes fluktuációk, a korupció magasla-
tán azonban mindig megjelenik egy-egy Ju-
lius Caesar, Luther, Nagy Napoleon (és tedd
hozzá, nyájas olvasom: Krisztus!) kik a meg-
zavart egyensúlyt helyreállítják...“

Krisztus művéről is nyilatkozik. Hogy
tanítványai teljesen elrontották a tudomány-
nyal és humanizmussal a dolgot, azt már
láttuk.

Krisztus maga sem ért el annyit, mint
egy Julius Caesar, Nagy Napoleon. Azok
helyreállították az egyensúlyt. Jézus Krisz-
tus nem tehet róla, ha nem sikerült. Kedve-
zőtlen körülmények őt is rákényszerítették a
theurgikus szellem és misztikus alapnak, az
igaz tudomány és humanizmus e két meg-
előzőnek megteremtésére.

„... A christianizmus bázisát a social-
filozófiában találjuk: szerszed felebarát-
dat, mint önmagadat...“ Ha egyebet sem
mondott és tanított volna Krisztus és ki-
ki hűen követte volna e tant, akkor az emberi-
ség már elérte volna rég a morális tökéle-
tességgel. De persze, akkor az emberek a lé-
lekemelő imádkozás és gyónástól meg lettek
volna fosztva... Milyen kár, hogy a keleti
miszticizmus nagy része is befészkelődött a
vallásba. Bizonyára követelték azt az akkori
kulturális viszonyok s így kénytelen volt
Krisztus maga is csodákat művelni, külön-
sen a gyógyításban. Ennek köszönhetjük az-
tán a mai csodadoktorokat és könyező szent-
képeket...“

Tanár ur, az ön Krisztusa minden, csak
nem Isten!

A vatikáni múzeumukban egy ősrégi
siremlék látható. Őriások, félig emberek, félig
állatok, daczos, vagy dühtől földúlt arczal
hatalmas sziklatömböket, fatörzsöket hajta-

nak az égnek, míg a lezuhanó sziklák néhá-
nyat közülök és azok közül, kik velük tar-
tottak, porrá zuzott.

Ez őriások a görög hitrege szerint le
akarták taszítani az isteneket az égből, hogy
ők maguk üljenek a világ kormányához és
boldogságuk az embereké...

Titánok harcza az önk harcza, tanár ur!
Csak építsék föl a világpantheont, a tu-
dományt Isten nélkül! Csak dicsítsék a hu-
manizmus csarnokait Achillesekkel és halot-
tas csarnokaikat Párkákkal...

az alt. deutsche és a dakoromán eszmékkel való kaczerkodással felhagynak azok az elemek, akik velünk egy hazának a gyermekei és a kik egy földben fognak pihenni. Az az eszme, ideál, amelyet Kossuth képviselt áthatja és lelkesíteni fogja őket is, hogy egy virágzó hazának boldog gyermekei lehessenek!

Két napon át 19-én és 20-án a szélben lengő tricolorok hirdették, hogy program-szerű ünnepünk hátra van. A nép, az ünnep-résztvevő szándékozik, a közreműködők egyaránt lázas érdeklődéssel várták 21-ikét, a mikor teljes fényében és pompájában kellett az ünnepnek megtörténnie.

Szép nap virradt 21-én ébredő közsö-günkre, a kék égről derült nap mosolygott le; mozsárgyúzás hívogatta a reggeli szel-lőtől még huzódzó embereket a szabadba, akik hamar felmelegeltek az ünnep jelentő-ségén; mire a reformátusok új templomában összegyűltek a szív és lélek örme kigyult az arcukon, hogy megérték e világra szóló nagy napot, hogy zavartalanul emlékezhetünk a monoki bölcsőtől a torinói halottas ágyig. A templomnak is ünnepi hangulat ömlött vé-gig, a Hymnus multunk és jövőnkön bá-natos dala, Rák karmester betanítása és ve-zetése alatt, előadva a vegyeskar által, Kos-suth megdicsőült alakjához a magasba ra-gadta a hallgatóság igaz érzéseit.

Botos Czeecil és Hinterauer Elvira duettje, Deák ref. kántor orgona kísérete mellett szintén hozzájárult az ünnepély si-kerének az emeléséhez.

Ezután Jancsó Lajos ref. lelkész poe-tikus és eszmegazdag könyörgése következett, amely után praedikációja igazi apoteosisa volt a magyar génusz teremtette Kossuth tündöklő pályafutásának és ama századok, ezred évek múlva is lelkesítő öntudatnak, amelynek ébredésére az ő isteni tehetsége, titáni ereje és soha nem lankadó energiája vezette az önjerejében nem bízó, nemzeti léte tudatában megfoglyakozott magyart. Fel-hívta az áhitatos hallgatóság figyelmét, hogy a Kossuth-kultusz azoknak az eszméknek: szabadság, függetlenség, testvériség szolgá-lata, amelyért népünk Messiasa dicsősö-ges életét áldozta. Buzdított, hogy ne tántorod-junk abból az irányból, amelyet részünkre kijelölt; óvjuk, védjük azt az eszmét, ame-lyet szent örökség képen reánk hagyt; tisztán adjuk át az utódoknak, hogy egy-ekor igaz valósággá váljon ideálunk — a függetlenség.

Imája méltó befejezése volt tanító, ok-tató, nemesítő hatású beszédének. Orgona kíséret mellett kellemes hangon énekelte duett után Rák karmester vezetése mellett a dalkar a Szózat éneklésével zárta a templomi ünnepet, hogy rövid idő múlva az isten szabad ege alatt folytatódjék.

A templomból az ünnepi hangulat lel-kes közönség levonult a Rudolf-bánya mel-lett levő tóra, ahol csatlakozott a megelő-zőleg oda gyűlt közönséghez. Innen nemzeti zínű zászlok és a Rákóczi induló hangjai mellett, ment a Stefánia intézkedő elé, ahol az ünnep közreműködők részére zöld cser-falombokból díszített emelvény állott.

Elhelyezkedés után az itteni ünnepet pár lelkes és hazafias melegségű szóban Szabó Albert bánya főmérnök, ünneprendező bizottsági elnök nyitotta meg.

Újra Rák János vette kezébe a kar-mesteri pálcát, hogy ismét lelkesítsen a Himnuszsal.

Rósa Sándor bánya-számtiszt áhitattal, nemes pathosszal, messze csengő hangon imádkozta el Rákosi Viktor alkalmi imáját.

Ezután a Papp Zoltán Kossuth Hym-nusza következett Rák átirásában és betanítással, amelyet a zenekar és vegyesdalkar egyfala lelkesedéssel és precizitással segített az ünnep egyik szép pontjára.

Derzi Jenő áll. elemi iskolai tanító ün-nepi beszéde következett, amely szépen meg-írva, szabatosan előadva sikerrel emelte az ünnep fényét és segítette lelkesülésünket.

Foglalkozott az 1848 előtti időkkel, a nép helyzetével, Kossuth szereplésével, sza-badságszerzetével és történelmi nagysá-gával.

A Szózat eléneklése után az ünnep-lő közönségtől Kossuth nagyságára és törekvé-seinek áldásos voltára való hivatkozással Szabó elnök búcsuzott el. Intett, buzdított, hogy eszméihez, törekvéseihez hűek ma-radjunk.

Egy igazán fényesen sikerült ünnep szép emlékeivel távoztunk, hogy éljen köztünk és virágozzék a Kossuth kultusz, amely nem egyéb, mint a szabadság, testvériség, füg-gelenség szent háromságának imádása!

Egyenként megemlékeztem az ünnep sikerültén, fényessé tételén közreműködő ha-zafias tagokról — mégis külön kell megem-lékeznem a zenekarról, vegyesdalkarról és a Rák karmester működéséről.

Rák igen fáradságos munkát végzett. Bár idegenből családából származott hozzánk, megtanulta nyelvünket, magyarrá lett, ma-gyar honosságot szerzett, amiért annak ide-jén a Narodni Lysti ki is tagadta, minden hazafias ünnepen szívvel lélekkel részt vesz. Mikor felhívtam a Kossuth ünnepen való közreműködésre, azt mondotta: „Minden ta-nítónak szent kötelessége a hazafias ünnep rendezésében részt venni, azokon közremű-ködni — én is, mint zene és énektanító szí-vel, lélekkel részt veszek.” Oktatta, buzdi-totta, tanította a zenészeket, a dalkör tag-jait, akik egyenként és összesen méltán megérdemlik dicséretünket és elismerésünket. Mondhatnók, hogy a hazafias kötelesség tel-jesítése nem szorult dicsőre. Bizony rászor-ul a mai hyperloyális világban!

A jelenvotakról külön nem emlékszem meg: csak azt kívánom, hogy ők vagy utó-daik 50 év múlva lássák igazán boldognak, nagynak, virágzóknak a hazát, a milyenek azt Kossuth apánk óhajtottá.

Akik pedig szándékosan nem voltak, azoknak olyan magyar érzelmi utódokat kí-vánok, akik mondják és vallják: „a haza minden előtt.”

Szamosfalva községe folyó hó 21-én dé-lelőtt 10 órakor az ev. ref. templomba nagy-szimu közönséggel ülte meg Kossuth Lajos születé-napijának 100 éves évfordulóját.

Az egyház derék lelkésze Muzsnai Mik-lós megható imát mondott Kossuth Lajos emlékeztetőre, ezután beszédében eseménye-hazánk fia érdemeit a végre buzditotta a nagyszámú közönséget, hogy véssé mindenki szívébe a nagy hazafi nevet, hogy az utó-kornak is megmaradjon mindörökké.

Beszédét alkalmi imával fejezte be. A nagy közönség soraiban résztvevő a körjegyző Tokay Ferencz az előjáráság ösz-szes tagjaival.

Egerben.

Egerből jelenti tudósítónk a követke-zőket:

21-iken d. e. 10 órakor a városházán dísz-gyűlés volt, melyen *Szederkényi* Nándor orsz. képviselő méltatta Kossuth érdemeit. Azután a közgyűlés a következő határoza-tokat hozta: 1. A közgyűlés jegyzőkönyvi-leg örökíti meg Kossuth érdemeit. 2. A *Kos-suth-szobor* javára 1000 koronát szavaz meg. 3. Minden év március 15-én 2—2 aranyat ad a gymnásium, real és tanítóképzőben fennálló önképzőköröknek; egyik aranyat az kapja, a ki Kossuthnak valamely beszédét legszebben elszavalja, másikat pedig, a ki Kossuthot akár költő, akár folyó beszéd-ben legjobban méltatta.

Utánna Csillag Máté beszédet mondott Kossuthról. Dr. Rajcsányi, majd Gáspárdy joghallgató szavaltak. Az ünnepély a Kos-suth nótá éneklésével végződött. — Este a város fényesen ki volt világítva. Különösen az egyházi épületek és papok lakásai, a szemináriumban is éjjel fényes étek a mécses. A katonatisztek ki nem világított ablakai bezuattak.

Mint ahogy aznapra (vasárnap szept. 21.) esett a serviták templomának búcsuja, ten-gernyi palóc atyafi járkált az utcákon, Kossuth nótát dudolva. Zsolozsmákat éne-kelve jöttek s Kossuth nótával ajkukon távoztak.

LEVELEK.

Ugron Gábor Sz.-Somlyón.

Sz.-Somlyó hazafias polgársága is nagy ünnepélyességek között áldozott Szept. 19-én Kossuth Lajos emlékének.

Az ünnepségeknek egyik kiemelkedő aktuusa volt a városi dísz közgyűlés, a melyen Gencsy Sándor tartott gyönyörű em-lékbeszédet.

A közgyűlés jegyzőkönyvének hitele-sítése alatt, mint a Sz. S. írja, a jelen volt Ugron Gábor, országgyűlési képviselőnk, ki a déli órákban érkezett városunkba, hogy a „Kossuth ünnepélyen” velünk együtt ve-gyen részt, a képviselő és nagy számú hall-gatóság oly elemértáris erővel kérte szó-lásra — mi az angol parlamentben Kossuth-tal történt még meg, hogy szólni kezdett az ő hatalmas s utóérhetlenül fényes dialekti-kájával a „szabadságról”, megmutatva a nemzetek nagysága felé vezető út irányát, mely csak egy jelszóval érhető el, ha a zászlón e szó vezérel minden honfi szívét: „szabadság!” E szóban be van foglalva a testvériség és egyenlőség. És kiemelte Kos-suth Lajos hatalmas alakját a magyar törté-nélem legnagyobb alakjai közül, mint ki azzal tette egygyé nemzetét, nemzetünket, mert megtudta vele értetni e jelszavakat. Gyönyörű beszédét sok remek, a világtörté-nelem, a népek szabadságharczaiból vett példával ékítette fel.

Nagynevű képviselőnket szónoklata végeztével a közönség hálásan szünni nem akaró tapsok és éljenekkel kísérte a gyű-lésteremből lakására.

A Székely-Társaság ülése.

Sz.-Keresztur, aug. 25.

A székelykereszturi Székely Társaság szerdán tartotta ülését, melyen az Udvarhelymegyei Székely Daloskör beelővadt a Székely Társaságához s jövőben annak, mint szerves része fog működni, mint a Székely Társaság Dalköre. E daloskör eddigi műkö-déséről Vikár Béla nagy elismeréssel nyilatkozott sőt igyekezni meggyerni arra, hogy a tél folyamán a budapesti Uránia színházban is lépjen fel s mutasson be néhányat azok-ból az elfeledett, kincset képező eredeti 3—400 éves székely balladából és dalokból, melyeknek zenei értéke is igen nagy.

A társaság Dalköre legközelebb Szé-kelyudvarhelyen fog szerepelni a Vikár Béla által rendezendő felolvasáson. Megkereste továbbá a Társaság a nagyenyedi testvér-társaságot, hogy egy ottan rendezendő szé-kely-hangverseny rendezését vállalja el, me-lyen valószínűleg Vikár Béla is résztvenne fonograf felvételei bemutatásával. A test-vár-társaságok átiratának letérjálása után Bedő Albert orsz. képviselő buzditó és üd-völző levele olvastatott fel.

Az állomásfőnök tragédiája.

A gépkocsi alá került.

Péteváradról írják: Németh Dezső állo-mási főnököt szolgálata buzgó teljesítésében érte utal a katasztrófa. 906-os számú sze-mélyvonatnak a menetrend szerint Ujvidé-ken kell találkoznia a 943-as gyorsheh-ronatnal.

Késés miatt úgy alakult a napokban a helyzet, hogy e két vonat Péteváradon fog találkozni. Az állomásfőnök ennél fogva in-tézkedett, hogy a 906-os ne a rendes har-madik, hanem a második sínparra fusson be. Utasítását eltáviratozta Ujvidékre, aztán, mint aki jól végezte dolgát, megnyugodott.

E közben a szomszédos Karlova tu-datta Péteváradra, hogy 943-as annyira megkészt, hogy már Karlovcán összetalál-kozik a 906-assal. Ez a változás azt a hitet keltette az állomásfőnökben, hogy a sze-mélyvonat a rendes harmadik sínparon fog

berobogni, azért biztosságban érezte magát a második sínparon, ahol tulbuzgalmaival felügyelt a váltók állítására.

Egyzserre megtörtént a szerencsétlen-ség; személyvonat mégis a második sínparra került s a lokomotív elgáz-olta az állomásfőnököt, a ki a szer-kecsi alá került. Teljesen összeron-csolt testtel sem vesztette el eszmé-lejét, sőt amikor kiemelték a kerekék alul, fölébredt benne a kötelességtudás s kínzó fájdalommal is utasított adott:

— Vigyázzanak — szolt — a 943-as-sal Karlovcán találkozni!

Csak ezután vesztette el öntudatát. Most lakásán ápolják, de alig remélhető, hogy rettentő sebeiből kigyógyul. Sorsa nagy részvétet keltett.

Az uszora ellen.

A Magyar Gazdaszövetség kiadása.

Az uszora ellen czimvel gyűjteményes kötet jelent meg a magyar Gazdaszövetség kiadásában. Tartalma három részből áll és pedig az első rész, magában foglalja azon jog-tudósok tanulmányait, akiket a Magyar Gaz-daszövetség felkért, hogy az uszortörvény elégtelensége és hiányossága folytán annak újalkotása és kiegészítése nézve véle-ményt adjanak. A legkiválóbb jogtudósok neveivel találkozunk e részben. Az alapvető tanulmányt dr. Kunz Jenő készítette, aki kü-lönösen a kérdés magánjogi oldalát dolgozta ki és résztart az angol joggyakorlati eredmé-nyekre utal, részint az újabb német törvény-hozás alkotásait kívánja módosított alakban recipiálni Bűntörvényi szempontból legnagyobb apparátussal dr. Balog Jenő egyetemi tanár dolgozott, a ki az összes európai büntető kodexek alapján eklektikus javaslatot tesz az uszortörvény kiegészítésére és szigorítá-sára. Dr. Kralik Lajos, dr. Issekutz Győző és dr. Sági Gyula mindhármán dr. Kunz Jenő tanulmányaira való vonatkozással tárgyalják a kérdést és mindannyian megegyeznek ab-ban, hogy uszortörvényünk rendelkezései kiegészítésre szorulnak és pedig oly módon, hogy az uszora fogalma nem csak a hitelezési de az összes viszterhes szerződés kiter-jeszendő, ha azok uszoris kizsákmányolás céljából köttettek. Legterjedelmesebb Zsög-d-Grosschmied Benő tanulmánya, amely egy a szerző egyénisége, valamint a tanul-mány tartalmánál fogva is a legnagyobb ér-deklődésre tarthat számot. Zsögöd felhasználja az alkalmat, hogy az egész magyar joggya-korlat és újabb jogfejlődés fölött pálcát tör-jön és különösen az uszora-jogszolgáltatás terén egyenesen a bíróságokat, magát a kir. Kurát teszi felelőssé, hogy helytelenül értel-mezik az uszortörvényt s nem alkalmazzák oly esetekben, amelyekre a törvény rend-elkezési direkté szólnak. A kötet második része a Magyar Gazdaszövetség által tartott szaktanákosztás felszólalásai tartalmazza. Ezek között kiválóan érdekes gróf Károlyi Sándor megnyitói beszéde, amely az uszoris állapotokat vizsgálja és a gazdasági erkölcsök kívánatos fejlődését írja körül. Dr. Dömötör László előadó a magyar bírói gyakorlatok és a fent említett jogtudósok tanulmányainak eredményéről és javaslatairól számol be. Hammersburg Jenő, Bereczely Jenő, Zsitvay Leo, Sági Gyula, Csillag Gula, dr. Dolse-hall Alfréd az uszora kérdés elméletét és gyakorlati részleteit beszélik meg és mind-nyájan az uszora fogalmának kiterjesztését és a büntetési tételek szigorítását kívánják. Dr. Mihály Flóris és dr. Gidófalvy István pedig gazdag uszoris-eset gyűjteményt kö-zölnek. A kötet harmadik része a Magyar Gazdaszövetség feliratát tartalmazza az igaz-ságtügyi miniszterhez, amelyben az uszora törvények novelláris uton való sürgős kiegé-sztését és szigorítását kéri a jogtudósok ja-vaslatát és a szaktanákosztás adatai alapján. A kötet ára 5 korona, kapható Killán könyv-kereskedésében Bpest (Váci-utca).

SZÍNHÁZ.

A téli színház.

Hivatalosan ugyan nem ma kezdődik a szezon a téli színházban. Egy napi költözködés után, mégis — a hideg időtől kényszerítve — átvonultak a komoly muzsák hajlokába, s ma, búcsuzkodások rendjén, megkezdődnek nálunk az előadások farkas-utcai színházban. A színház — bár nagyarányu javításokat proponáltak köz-és tűzbiztonsági szempontból a főkapitányok részéről — külső képeben alig változott. A fűtési rendszer tökéletesbítés és megfele-lőbb tétele követelt főleg a színpadon egy pár apró-cseprő javítást. A proponált javítás munkálatait legelőbbje olyan termé-szetű, hogy az idő rövidsége és technikai akadályok miatt kívinni azokat nem lehetett.

Vidéki színészek a budapesti Nemzeti Színházban. Most, hogy az in-tendatura valójában szünetel a két budapesti nemzeti műintézet fölött s egy belügyminis-ter rendelt szabad kezét az a két nagy nemzeti műintézet, a budapesti Nemzeti Színház és az Operaház direktorainak mű-vészi terveik kitalálására, érdekes és méltány-landó tervvel foglalkozik Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója. A vidéki vendég-szereplések számára megnyitja a Nemzeti Színház kapuit. A szép tervnek az a nagy-fontosságú eredménye lesz, hogy több sze-repkör, a mely időt folytán elvesztette mltó képviselőjét, friss és próbát állott vidéki erőkkel pótoltaik. Ezáltal megfog szünni az a régi panasz, hogy egyes szerepkörök, sze-repek a régi gárda tagjaitól privilegizáltas-sanak. Változatosság, eleveenség fog ez által a repertoarba költözni. El fogják ezáltal érni, hogy több paragon vagy elrejtve heverő tehetség érvényesülhet. A vendég-szereplete-tesek sorozását tavasszal akarja Somló igaz-gató megkezdeni, vagy még előbb, a mikor a Nemzeti Színház törzsközönsége együtt van. Ha akadályokba ütköznek itt a vendég-szereplés, úgy a Várszínházban lépteti fel a vendégek egy részét az igazgató. Az ambi-ció felkeltése mellett azt is érdekli ezáltal, hogy a fővárosi közönség figyelmé több sokat igérő vidéki színész felé fordul. A vendég-szerepletek egy része szerződéssel fog végződni, s ha remélni lehet, ebből fejlődik ki a jövő művészgárdája.

Magyar ciklus a kolozsvári Nemzeti Színházban. Elismerés méltó tervet akar megvalósítani Megyeri Dezső di-rektor. Arról van szó, hogy színházunkban október hónapban csak is magyar szerzők jussanak szóhoz. Dramát vigjátékot kizárólag magyar szerzőktől adnak, s a mennyiben le-hetőségek operettet is.

A magyar ciklusban állítólag két helyi szerzőtől való darab is színre fog kerülni. Megemlítendő még, hogy a mennyire lehet-séges, magyar szerzők szokatlanul tulnyomó mértékben fognak műsoron lenni az egész sze-zon alatt.

A bolond. Az ősi teli évad első ujdonsága Rákosi Jenő — Szabados drámai ze-néj meséje. A bolond — lesz. A szép ze-néj eredeti darab színpadi próbát Mátyr Kál-mán rendezése alatt már megkezdtek. Bimbó, a darab czimszerepét Kassai fogja kreálni, Bim-billában a darab fő nő szerepében pedig Sugár Aranka, a színház új énekes primadonnája fog bemutatkozni. A bolond premijére október 2-án csütörtökön lesz.

HEVESY JÓZSEF műasztalos

elvállal minden e szakba vágó munkákat,

tervezést és költségvetéseket

saját műszaki irodájában készíti.

KITÜNŐ MINŐSÉGÜ, GÖZBEN SZÁRÍTOTT

PARKETT

ELADÁSA

709. 36—50

KOLOZSVÁRT.

Gyár és PARKETT nagy RAKTÁR

egész kocsis rakomány □ metre á 2 kor. 60 fillér,

kisebb mennyiség □ metre á 2 kor. 80 fillér,

készpénzfizetés mellett.

Az okt. 12-ik diszeladás rendkívül bérletszünetben mint theatre-pare fog megtartatni. Ez előadásra szóló jegyek főként az igazgatóság nem rendelkezhetik. A színház összes jegyei, tehát a bérleti és állandó szabadjegyek fölött is a rendező-bizottság (elnöke dr. Dorgó Albert kir. közjegyző) rendelkezik.

A színház rendes bérliőinek rendelkezési joga páholyukra nézve a mai nappal lejár. 27-től kezdve tehát a fennmaradt ki nem váltott összes páholyok az újonnan jelentkező bérliők rendelkezésére fognak bocsátatni.

Színház Székely-Udvarhely. Mióta az erdélyi megyéket színikerületekre osztották s minden kerületben jobb társulatok szervezéséről gondoskodtak, azóta a nagyobb székely városok lázas sietéssel fognak új színházak építéséhez, hogy így kényelmes és szép otthoni biztosítsanak a színművészetnek. Részint magok a városok, részint pedig magánosok vállalkoznak a dícséretes törekvés keresztültelére. Így Székely-Udvarhelyen is, két áldozni kész egyén; — Embéry Árpád tanár és Kassay Ákos gyáros — 60.000 koronával új színházat építtet, amely a modern kívánalmaknak minden tekintetben megfelel. E színház részére a díszleteket és az előfüggőnyt Spannraft, az Operaház jeles díszletfestője festette s különösen az előfüggőny székei stílii gazdag díszítésével és gyönyörű allegorikus képével méltán kelt fel-tűnést.

Az „Ellenzék.”

Felhívás előfizetésre.

**Október — November —
December.**

Az évnek e három utolsó hónapjára hirdetünk előfizetést.

Kérjük olvasóinkat, kegyeskedjenek az előfizetési díjjak megküldésével szíves támogatásukat ez évnegyedben is gyakorolni lapunkkal szemben, a mely

nagyobb alakban

és

gazdagabb

tartalommal

jelenik meg, mint eddig.

Előfizetés áraink azért maradtak a régiek:

Egy évre — — —	32 korona
Félévre — — —	16 „
Negyed évre — —	8 „
Egy órá — — —	3 „

Elöllehet fizetni bármely naptól kezdve.

Mutatvány számot kívánatra ingyen küldünk.

MINDENFÉLE.

— szept. 26.

— Az Erdélyi Irodalmi Társaság Kossuth Lajos emlékeztetőre f. évi szepet, hó 28-án a városaház gyűléstermében felolvasó ülést tart. Tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Kóváry László r. tag: Kossuth hatása a szabadságharc előtti nemzedékre. 3. Versényi György r. tag: Költemény.

— Régi erdélyi lakodalom. A szobor leleplezési ünnepély alkalmával a nemzeti színházban rendezendő diszeladáson a régi erdélyi lakodalmat fogják bemutatni az erdélyi székely társaságokból fölkerült műkedvelők. Gróf Bethlen Bálint és Szédeczky Lajos dr. odaadó buzgalommal dolgoztak heteken át a közreműködők megnyerésén s ma már teljesen biztosítva van az ünnepély részének is a sikere.

— Vendégek az ünnepélyen. A leleplezési ünnepélyre a mai nap folyamán a következő bejelentések érkeztek: Hajdúvármegyét 3 tagu küldöttség, Csongrádvármegyét 3 tagu küldöttség, Komárom várost Sárkány Ferenc főkapitány, dr. Gál Gyula főjegyző, Rácz Lajos tanácsos, Selmeczványa várost Szatcárs Miklós főjegyző, Brassó várost 3 tagu küldöttség, Szászsebes várost két tagu küldöttség, Torda várost Velits Odón polgármester és Fogarasi József tanácsos fogja képviselni. A Kisfaludy Társaság képviselőitén dr. Alexander Bernát, a Pozsonyi Jogakadémia képviselőitén dr. Oberschall Pál, a budapesti ügyvédi kamara képviselőitén dr. Zakariás János, a nagybányai 48-as Honvéd-egylet képviselőitén pedig Beregszászi Samu és Molnár András fognak Kolozsvárra érkezni. Különjelentették be részvételüket Gyöngyösi János min. tanácsos, dr. Lindner Gusztáv és dr. Lurtz Károly orsz. képviselők. A helybeli meghívottak közül részvételét bejelentette a kir. Törvényszék, városi Járásbíróság, Csenedőkerületi Parancsnokság, Fővármivatal, Dohánygyár, Erdélyi Múzeum Egylet, Vörös-Kereszt Egylet, a Magyarországi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa, az Osztrák-Hitközség és Neolog Izr. Hitközség.

— Mátyás-bál. A Mátyás-szobor leleplezési ünnepélyének egyik legfényesebb látványossága lesz a megyeházán rendezendő bál. Tegnap délután gr. Beldi Ákos főispán elnökölte alatt igen népes érkezetlet volt a városkázán. A gyűlésen megjelentek gróf Bethlen Bálint, Gál Jenő, br. Felitzsch Arthur, Fekete Gábor, br. Szentkereszty Pál, gróf Beldi György, Deésy Zoltán, dr. Szédeczky

Lajos, Szvacsina Géza, Gyaluy Richárd, dr. Esterházy László, Hóry Béla, Fekete Nagy Béla, Benigni Samu, Vikol Kálmán, Pollák Samu, Toczaer Ödön, Dobál Antal, dr. Nagy Károly, Csizsár Gyula, dr. Csengery János, Tokaji László, Hegyess Vilmos, Zabulik László, dr. Ferencz József, Pozsonyi Antal, Lósy Béla, O. Veres József, dr. Bruci László, Weisz József, Székely Miklós, dr. Perl Ottó, Nagy Károly, stb. stb. Az értekezlet alapos tárgyalás után elhatározta, hogy a bál rendezésére a bizottságot megalakítja. A felkért végrehajtó-bizottság már legközelebből közre-teszi, hogy a bál rendezésére kiket kért föl.

— Az ügyvédi kamara a Mátyás-szobor leleplezési ünnepélyen. Brassóból írják: A brassói ügyvédi Kamara az okt. hó 12. szobor leleplezési ünnepélyen Kolozsvárt hivatalosan vesz részt. A kamarát Zakariás János dr. ügyvéd, kamarai titkár fogja képviselni.

— Külön vonat Kolozsvárra. Nagy-Enyedről írják: A Mátyás-szobor leleplezése alkalmával, ha kellő számú jelentkező akad, külön vonat fog Kolozsvárra indulni.

— Mátyás király városa. Mióta készülünk a nagy király lovas-szobrának leleplezésére, azóta egészen divatba jött Mátyás király. Van tudniillik mindenfelé Mátyás király emlék. De elég ötletes volt az „Első Erdélyi pezgőgyár” is, a mely jó minőségű pezgővel éppen az ünnepélyre készült el, s most mint Mátyás király pezgőt hozza forgalomba. Nem szándékozunk itt reklámat csinálni a Mátyás király pezgőnek. Azt majd a hirdetések útján végzi el az igazgatóság, de szívesen konstatáljuk, hogy az Első Erdélyi pezgőgyár, a hazai pezgőkkel egyenrangú és minőségű pezgőket tud előállítani. Nemzetgazdasági szempontból is örülünk a sikernek, hiszen már az is nyereség és haszon, ha a Mátyás király pezgő valamit visszatart a töméntelen magyar pénzből, a mi pezgőkért évenként külföldre vándorol. Az új pezgő bizonyára be válik s Mátyás király városa most már abban a kellemes helyzetben van, hogy egy nemzetgazdasági szempontból nevezetesen gyárral gazdagabb.

— Mátyás király és Beatrix. Egy kolozsvári fiatal, jeles szobrász, Szászák Ferencz nagyon sikerülten mintázta meg Mátyás királynak és Beatrixnak mell szobrát. A szobrokat alabástromba önti Berta Mihály kolozsvári Postakert-utcai szobrász műhelye. Néhány nap múlva már több példány lesz kész belőle, azonban csak a Mátyás szobor leleplezése idején bocsátják forgalomba. A szobroknak párja, mint haljuk, 6 korona lesz. Azért teszük ily mérsékelt összegre, hogy emlékül minél többen megszerezhesék.

— Dér és fagy. A tegnapi nap folyamán több fagykáról tettek ismét a gazdasági tudósítók jelentést, az úgy is denalvált kukurizaterméren konstataálnak nagyobb károkat. Így Nagykaló és vidékén a dérés fagy nemcsak a kukurizának, de a dohány-nak ártott. Nagy-Ildonán erős dér és fagy volt. A kukuriza vetésekben is jelentékeny a kár. Ugyanílyen jelentés érkezett Székely-udvarhelyről is.

A Máv. kolozsvári altiszti körének Kossuth ünnepéje. Tegnap e hó 25-én este tartotta meg a Máv kolozsvári altiszti köre Kossuth ünnepélyét. Az ünnepet saját helyiségében rendezte. Mintegy háromszázan vettek azon részt, úgy, hogy a nagyterem és folyosó zsúfolásig megtelt. A műsor-színvonalon állott és gondosan elő volt készítve.

Az ünnepély a következőkép folyt le: 1. Emlékbeszéd, tartotta Debreczeni Béla. 2. Magyar népdalok, czimbalom szőlő. Előadta Majoross József. 3. Kossuth Lajos, költemény, írta és előadta Tompa Kálmán. 4. Lavotta szerelme, Ocskay brigádérosból, vonós quartett, — előadták a Horváth testvérek. 5. Szavaltat, Erdélyi Akostól. 6. Bánk bán 3-ik és 4-ik szakasza. Irta Katona József. Személyek: Gertrud magyar királyné Özv. Barabás Józsefné, Ottó öcsese Lengyel József, Lidora András Marika. Bánkban, Magyarországra nagyra Harsányi Sándor, Melinda, felesége Bokor Erzsike, Michal bán Kávássy Jenő, Tiborcz, paraszt Katona Lajos, Udvarnok Fisch Izidor.

A közreműködőket minden darab után zajosn megalapították. A Kossuth Lajos asztaltársaság nevében megjelent az ünnepn Vincze István és neje, az ereklje muzeum nevében Kuszók István muzeum ör, Gönczy Péter a kiállítás rendezője. Az öreg honvédek Tamáskovits Ferencz képviselte.

A hazafias érte és hangulatot keltő szép ünnepnek este 10 óra felé volt vége.

— Football. Nagyszabású football matchet rendez az E. F. C. vasárnap délután pont 3 órakor a kiskatonai gyakorlóterén (Bivalyárd). Az E. F. C. első piros csapata mérkőzik a kereskedelmi akadémiá rambler (kék) csapata ellen. Mivel a két csapat a legjobb kolozsvári játékosokból van összeállítva érdekes küzdelemre van kitéve. A mérkőzés két fél időből fog állani. Ezután az unitárius kollégium második csapata küzd a román kath. főgimnázium válogatott csapata ellen. Belépti díj nincs, a közönséget szívesen látják.

— Veszedelmes hulló csillag. A felhők tüze, a villám gyakran szokott veszedelmet okozni a földön, de arról, hogy a hulló csillag is komoly kárt tett volna az emberek vagyonában — ritkán hallunk hírt. A meteorórról legalább azt tanítják a csillagászok, hogy még a levegőben elhamvad és csak a hamuja, esetleg megszenesedett darabja jut a földre. Most Ujvidékről kapott tudósításunk ennek ellenkezőjét bizonyítja. Ujvidékről jelentik, hogy Darócz községben egy csillag, mely Gáspár István pusztáján esett le, lángba borított több zab asztagot.

— A szamúrózott királylány. Brüsszelből írják: A hivatalos belga sajtó mindenféle kép igyekszik menteni azt a kinos esztét, amelyet Lipót király az egész világ mebotránkozására felesége koporsója mellett rögtönzött. Ugy látszik, udvari körökben is sajnálják a dolgot s belátták, hogy sokat ártott a dolog a dinasztia érdekeinek is, mert az udvarhoz közel álló személyek minden áron korrigálni szeretnék a történeteket. Az ügy díumát most Lónyaynára igyekeznek tolni, a mennyiben azt hangoztatják, hogy a király külön inaszmármolyt is rendelt Stefánia számára a királyi család többi tagjainak helye köz-

leben, nem lehetett szándékában tehát, hogy Zónyay grófnét a gyászünnepektől távol tartsa; csupán csak hivatalosan nem vehetett volna a grófné részt a szertartásokon. Ezek a maggyarizatok, bármily ártatlanul mondják is el azokat Brüsszelben, egy kicsit későn érkeznek, s velük szemben Lónyay grófné kijelentése egészen más színben tűnteti fel a dolgokat. A brüsszeli udvar Pálatus-mosakodása pedig valószínűleg annak a kellemetlen hangulatnak eredménye, amelyeket az eset az ország egész lakosságában keltett, akik előtt a Stefánia személye még mindig sokkal rokonszenvesebb és népszerűbb mint a Lipót királyé. A szociálista irányú „Peuple” nyíltan hangoztatja is, hogy a királynak ez a legutóbbi cselekedete valóságos propagandát csinált Belgiumban a köz-társasági eszméknek. De Potter, Brüsszel helyettes polgármestere, személyesen fejezte ki Lónyay grófné előtt a város lakosságának részvételt. A grófnét különben mindennél, amere vonatával elhaladt, a nép ovációkban részesítette.

Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy gróf Lónyay Elemért Belgium egész területéről kiiltották.

— A burok nyomora. Botha, De-larey és De-Wett tábornokok aláírásával egy felhívás jelent meg Európá és Amerika népéhez. A tábornokok ebben a felhívásban elmondják, hogy a burok több mind harmad-fél évi harc után kénytelenek voltak a béke-föltételeket elfogadni. A vereiningi kongresszus megbízta a tábornokokat, hogy utazzanak Angliába, s eszközöljék ki mérhetetlenül nagy nyomor enyhítését. Minthogy azonban nem sikerült Angliában segítséget találni: a tábornokoknak fölhevást kell intéz-niök Európához és Amerikához. Mindeneke-lőtt köszönetet mondanak a koncentrációs tábornokok részére adott segítségért. Az ország sok ezer polgára azonban a háború után teljesen tönkre van téve, s az ország teljes pusztulása leírhatatlan. Harmincezer ház és számos falu leégett és elpusztult. A tábornokok ezért könyöradományokat kérnek az övezgek árva és rokkantak inségének enyhítésére és a gyermekek nevelésére. A háború borzasztó következményeit csak azért vázolják, hogy megmutassák, mily nagy a szükség és nem azért, hogy a lelkeket újra fölvigassák. Az a kis összeg, amelyet Anglia a megadás föltételei szerint fizetni fog, még ha tízszer annyi volna, akkor se volna elég arra, hogy bár csupán a háború által okozott veszteségeket fedezze; az övezgek, árva, rokkantak és gyermekek, akiknek érdekében a tábornokok ezt a fölívást kibocsátják, csak nagyon keveset, ugyszólván sem mit sem fognak kapni az angol kárértétséből. A tábornokok arra kérik az egyes országokban megalakuló bizottságokat, hogy egymással testvériesen egyetértve, kezdjék meg a a működésüket.

— Vadász-szerencsétlenség. Szerencsétlen kimeneteli hajtóvadászat volt vasárnap a felvidéki Poruba község határában. A vaddisznók ugyanis a környéken nagyon elszaporodtak, úgy annyira, hogy a lakosság burgonya és kukorica termését már majdnem tönkre tették. Az előjáróság kérelmére — mint levelezők írja — az alispán hajtóvadászatot rendelt el s ezt a főszolgabíró vezetésére alatt e hó 21-én tartották meg. A vadászatra a környékből sok uri ember jelent meg golyóra töltött puskával. A nagy köd miatt csak jó későn kezdhették meg a vadászatot, de már az első hajtásnál végzetes szerencsétlenség történt. A vadászok a kijelölt helyen állva, várták a vadakat, a melyeket a hajtóknak kellett volna felzavarni. Laki Máté földbírtokos és Podhráczki Lajos tanító egymáshoz közel állottak, a mikor nem megszire töltek egyik bokorban csörtetést hallottak. A két vadász a bokor irányában sűrűtől a fegyverét. A lövés után jajkiáltást hallottak. A megrémült vadászok odafutva Pomoty Ádám porubai lakos hajtót találták átlított mellet és átlított nyakkal. Mind a két golyó találta a szerencsétlen hajtót, a ki a többiek-től előre törve, vérdébe esett a vadászok-kat. A boncolás megállapította, hogy mind a két lövés föltétlenül halálos volt. Lakit és Podhráczkit beakisérték a törvényszékhez.

— Miss Duncan a tengerben. A Fiumében megjelenő Magyar Tengerpart című lap ugyancsak el lehet ragadtatva Miss Duncan által, mert a híres táncosnő ottani fűrdőzését a következőleg örökítette meg az olvasók részére: Miss Isadora Duncan a bájos táncosnő, a ki szép ritmusu klasszikus tánczaival egész Európát lázba ejtette, most itt üdül a Quarnero babérlombos partján. A mezitlábos ujkori Terpszichore Münchenből jött, a hol egy időre befejezte tourajét és most Abbázában pihen ki fáradsalmait. A tenger tarajos hullámai vágyakozva rohantak a part felé, a mikor először megpillantották a kecses Miss Duncan, a ki ringó lépésekben sétált ott a strandon és lá-gyan körül szeretett volna ölelni habtestét. De az abbázai fűrdőző közönség is várva leste, hogy mikor száll le a csodás Isadora a tenger kéklő hűs hullámaiba. Délelőtt tizenegy óra tájban érkezett az Angiolina-fűrdőhöz, égszínkék ruhában. A felajánlott fűrdőkabint visszaszántotta, a két köpenyt lassan leoldotta magáról és a gráciák mozdulataival szállt a hullámok felé, a melyek szerelmesen körül öleltek a fűrdő-ző Terpszichorét. Néhány percz múlva a bájos szíznél kilépett a tengerből, ismét magára vette klasszikus szabású két köpenyt, felhúta barna cipőcskeit és gyors léptekkel távozott. A tenger fecsegő habjai boldogan csevegetek egymással, a babérlombok összeborulva susogtak és az emberek egyéről sem beszéltek, csak arról, hogy hogyan lubiczkol Miss Duncan a tenger vizében.

Az osztrák büntetőtörvény és a Kossuth bankjegyek. Az Amerikában készült, ugynevezett Kossuth-dollár, Ausztriában, az osztrák büntetőtörvény 60. és 61. §-ai alapján, 1845-ben kibocsátott miniszteri rendelet értelmében még mai is tiltott dolgokat képeznek — miután a fentidézett rendelet még mostanig sem lett visszavonva — tehát ma is érvényben van. Három hónaptól egy évig terjedhető szigorított fogsággal sújtható ugyanis az, akinél ilyen bankjegyeket találunk. Még azokra is vonatkozik ez az intézkedés, akik ilyen

bankjegyeket mint kegyeletes emléket, vagy mint monumentum historicumot tartogatnak. Így aztán Ausztria egyetlen muzeumban sem lehet efféle történelmi tetikviát látni. Ugy látszik Ausztria sem nem feled, sem nem tanul.

— Az Osztyálsorsjáték húzása. Az osztyálsorsjáték tegnapi húzásán a következő nyere-ményeket sorsolták ki:

100.000 koronát nyert: 71969
60.000 koronát nyert: 39773
10.000 koronát nyert: 16453
2000 koronát nyertek: 1012 2555 3250 8748
13683 17106 18758 21391 24395 25395 25398 30624
37596 45514 47277 51588 51212 54053 56477 64686
64786 77027 81665 85645 91574 91775.

1000 koronát nyertek: 3881 5299 8783 15211
16453 17560 19340 19857 22204 23536 24855 25452
26394 27610 28658 30090 37606 40114 42478 42689
46220 46572 47441 54822 56488 58296 62958 63364
66135 66534 69183 69640 69875 70811 71831 72982
74633 80305 81017 83802 84228 84473 85600 86477
96818 87600 94346 97648.

500 koronát nyertek: 1521 1957 2999 4398
5237 5719 6135 6790 9294 10637 10995 11076 16410
19225 20063 22440 23341 23742 25444 26868 28397
18925 31973 32815 32705 34761 37606 38501 39111
39138 46352 46711 48113 49494 49324 54069 55018
57308 58190 59686 63934 64556 65328 65668 67791
69139 69879 70861 75697 77500 79050 79406 77111
80712 83094 84634 86901 87166 88276 89856 97997
98568 99404 99778.

— Van-e a hadgyakorlatoknak értéke? Nem nálunk, hanem Olaszországban vetődött fel ez a kérdés, ahol már három év óta nem volt nagy katonai hadgyakorlat takarékosági szempontból. A katonai szaklapokban nagy tollharcz tört ki e kérdés körül, épen olyan nagy rész vitatja a hadgyakorlatok helyességét, mint amekkora tagadja azt. A hadgyakorlat ellenesek azt mondják, hogy a hadgyakorlatok sem a csapatoknak, sem a vezetőknek képességéről nem tesz bizonyosságot, mert hiányzik a két fő-mozzanat: a tüzelés és az előre nem látható eshetőség. A másik párt viszont azt állítja, hogy a hadgyakorlatok bizonyítékot adnak a kiegészítés, a mozgósítás és az élelmezés mikéntiségéről.

— A londoni utcagyerekek. A londoni rendőri statisztika megállapította, hogy az angol főváros utcáin nem kevesebb, mint 15.000 felügyelet nélküli gyermek csavarog, fúlk, leányok vegyesen, akik újságot, képeket, gyufát, cipőfűzőt s egyéb apróságokat árulnak s e közben késő éjszakaig hanyódnak az utcákon. A londoni hatóságok ezt a tarthatatlan állapotot valahogy szándéki akarják és legközelebb behatárol fognak foglalkozni a gyermek-proletárok szálnalmas helyzetével. Kiváncos, hogy a nehéz kérdést praktikusán sikerüljön megoldaniok, hogy állásfoglalásuk tanulsággal szolgáljon minden nagyobb városnak világ-szerte. Budapestnek is, ahol az utca a gyermekek számára valóságos zárt iskolája.

— Kétéletű ember. Egy angol faluban, Osbornban. a napokban meghalt egy Hall Odón nevű ember, aki már husz év óta a hegységben lakott és ottani birtokában méhgyásdagot üzött s mindenki tisztelte, szerette. Egészen váratlanul halt meg, egyik szomszédjánál téaózt, mikor a szívizélhűdés megölte. Két nappal az eset után a bristol-i lapok azt írják, hogy a híres bristol-i születésű ezredes: Palant Odón meghalt egy kis faluban teázás közben. Az osborniaknak a hír olvasásakor feltűnt a Hall és Plant halála között való hasonlóság s bámulatuk növekedett, mikor a Hall holttestét elszállították Bristolba. Ekkor aztán kiderült minden: Hall ugyanaz volt, mint Plant. Husz éven keresztül olyan ügyesen viselkedett, hogy senki sem tudta meg, hogy Hall az Plant és Plant az Hall. Félévig Osbornban s félévig Bristolban tartozkodott s ha elutazott mindig azt mondta, hogy külföldre megy. Csak azt nem tudta senki, hogy mi volt az oka ennek a két alakban való élésnek.

— Mire jó a biztosítás? Nem mindennapi tűzesetről értesitenk bennünket. Etes nógárdmeggiey községben kigyuladt egy ház s csakhamar másik tizenegy is lángot fogott. Mint mikor a gyertyákat gyújtogatják egymás-után, úgy lobbant fel sorba a láng, a tetőről. A salgótarjáni tűzoltóság teljes fölsereléssel löhálában vonult a tűzhöz, de csak az utca elejéig jutottak, mert ott állatta útjukat a nép s nem akarták megengedni, hogy a tűzoltász-hoz foganak. A tűzoltók mégis munkához lát-tak s a veszedelmet elfojtották. A nép erre ka-szára, kapára kapott s megtámadta a tűzoltó-kat, amiért a tüzet eloltatták, úgy, hogy a fő-parancsnokot csak a csendőrök mentették meg a nép dühétől. Magyarazata pedig a különös viselkedésnek az, hogy a kigyuladt házak egy-től-egyig be voltak — biztosítva.

— Furcsa. Szegény kereskedők ugyan-csak nagy bajban vannak most, amikor arra került a sor, hogy a soproni nagygyűlésen elnevezzék az ott megteremtett országos szöve-séget. Az ilyen elismerést tudvalevőleg leginkább rövidítve, használtatnak, — példa rá az E. M. K. E., meg az E. K. E., vagy az E. M. K. E. — tehát az ilyen alakban jól kall a címnek hangzanja. Az ám, de ha a kereskedővilág, mint Kereskedők Országos Szövetsége alakul meg, akkor lesz belőle röviden K O Sz; — akkor kész az O K Sz. — Ilyen nevekkel pedig nem igen lehet boldogulni, lévén ezek kevésbé előkelő fogalmak meghatározói. A kereskedők tehát most czim után kutatnak s talán pályadíjat is tűznek ki egy jó névre.

— Milyen nehéz egy negyed millió frank aranyban. A legutóbbi pá-rizsi banktolvajok, akik egy negyed milliónyi frankot loptak el a bank pinczejéből, e pénzt két zsákból szedték ki, melyekben 129—125,000 frank hevert 20 frankos aranyekben. Az a kérdés merül föl már most, hogy ez a 12,500 darab aranypénz milyen nehéz volt, hogy feltűnés nélkül ellophatták? A bank szá-mítása szerint 80% kilogramm sulya volt, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy legalább is ketten voltak a betörők. Vagy ha egyedül volt, ak-kor igen erős athléta alak lehetett. A pénz nyomtalan eltűnése azonban így is igazán furcsa. Ámbátor, ha meggondoljuk, hogy Bécsben a vasuti sinekről egy vaggont megtöltő ágyúerőzet loptak el nyomtalanul, a ha-lel muzeumból egy nagy ércszobrot és nálunk egy egész utca barkolatát, — akkor az a két zsák arany nem is sok és nem is nehéz teher.

Gyászrovat.

Egy jó asszony halála. Részvétellel vet-tük a hírt arról, hogy Horváth Sándorné sz. Pap Ida máv tisztviselő neje meghalt. Szombaton e hó 27-én 4 órakor lesz a te-metése a Kőváry telep Kalandos-utca 32. sz. lakásából;

Az elhunytat férjének gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Nyugodjék bé-kével.

Szerkesztőségi üzenetek.

Senexnek. A czikk nagyon ügyesen van megírva, csak hogy már idejét multa.

I.—g. Helyt. Tessék az elszállásolási bizottsághoz fordulni. Az örvendeni fog aján-latának.

Stó. M.—Vásárhely. A kolozsvári fűg-getlenségi és 48-as párt elnöke dr. Török Ist-ván. Tessék hozzáfordulni.

Látogatónak. B.—Hunyad. A gyász miatt nagyon kérdéses, hogy József Agost fő-hercege és neje lejönnék-e? Az Elke titkári hi-bivatala bővebb felvilágosítással szolgálhat. Ban-dérium nem lesz.

Egy olvasónak. Az országgyűlés a jövő hó 8-án nyílik meg már az új országhá-zban minden nagyobb ünnepség nélkül. Hogy ezt miért fűjták le?, azt csak a kormány körében tudhatják.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefontudósításai és sürgőnylevelei.

Bánffy Dezső báró és a román hadügyminiszter tilalma.

Budapest, szept. 26.

A román hadügyminiszter megtöltötte tisztjeinek, hogyha Brassóban, Nagyszeben-ben vagy Magyarországon más városban látogatást tesznek, ott katonai egyenruhában megjelenjenek. E rendelet a tiszték köré-ben méltó megütökést keltett s a bukaresti lapok is mindannyian kijelentik, hogy a ro-mán tiszték az idegenben tanusított maguk-tartásával arra okot nem szolgáltatnak. Utána is jártak a dolognak és ekkor kitűnt, hogy ezen rendelet kibocsátását még Bánffy Dezső báró, magyar miniszterelnök 1898. évben sürgette még pedig azon okból, mi-vel az egyenruhában mutatkozó román tisz-ték akárhányszor akarattuk ellenére dako-román tüntetések központjál szolgáltak. Akkor azonban Sturdza miniszterelnök meg-bukott és napirendre tértek a kérdés felett, maga Bánffy Dezső báró nem is szorgal-mazta többé a dolgot. Az idén azonban a román tiszték különös nagy számban átrán-dultak Brassóba, Nagyszebenbe, Herkules-fűrdőre és más magyar városokba és ne hogy ezen teljesen magántermesztű látoga-tások félremagyarázásra okot szolgáltatssa-nak, Sturdza miniszterelnök most teljesítette az akkori magyar miniszterelnök kérését. A lapok egyébként egybehangzólag kifeje-zést adnak azon nézetüknek, hogy a kér-déses rendelet nem fog zavarólag hatni a román és a magyar-osztrák hadsereg tisztí kara közt fenálló szívélyes bajtársi vi-szonyra.

A szerbek gyűlése.

Ujvidék, szept. 26.

A szerbek tiltakozó gyűlésén mintegy 10,000-en vettek részt az ország minden részéből, ahol szerbek laknak. A boszniai szer-bek is képviselve voltak. Vukicsevics elnök megnyitotta előtt Sévics szerb püspök orná-tusban a püspöki koronával fején, megáldot-ta meg a gyűlést. A jegyzői tisztet Adamo-vics végezte. A tiltakozó gyűlés következő határozatokat hozta: 1. A néppély — kijelenti, hogy a legnagyobb megbotránkozásnak ad kifejezést az erőszakoskodások felett. A horvátok megbeszélve és megfontolva meg-támadtak vadul a zágrábi szerbek személyes szabadságát és négy napon át a 20-ik század megbotránkozására és a modern jogállam lealacsonyítására vagyonukat pusztították. E tényekkel megsérnyítették a horvát népet az egész civilizált világ előtt és súlyosan n esgértették ama természetes kapcsolat, a melyekkel az azonnevű szerbekhez fűze van-nak. 2. E népgyűlés eltilti a horvát-szlavon kormányt, mert nemcsak, hogy a szerb nép jogos kívánságát éveken keresztül visszaso-rította, hanem mert még azon jogos kíván-ságainak teljesítését, melyet magában a tar-tománygyűlésen is jogosnak elismert, nem akarta törvényes erővel felruházni. Azonki-vül még azért is, mert a törvényben gyöke-rező jogainak gyakorlását még mindig meg nem engedte. Csakis e szemmel látható mel-lőzés kelthette fel a horvátokban azt a gon-dolatot, hogy a szerbeket elkövetett vanda-lizmus semmiféle megtorlásnak részestülni meg. 3. A népgyűlés bizalmatlanságot fejezi ki a horvát kormánynak és Zágráb városa törvényhatóságának, melyek magaviseletük-kelel segítségük

Sz. 8681—902.

1010. 2—3.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a város által épített báterem és színház butoralkali felszerelése tekintetéből 1902 október 6-án d. u. 3 órakor a városháznál szóbeli árlejtés fog tartatni, mely alkalommal a legolcsóbb vállalkozónak fog az kiadni. A butorozási szükséglet 6680 korona 26 fillérben van megállapítva, melynek 10 százaléka az árverezni kívánók által bánatpénzzel leteendő.

A szállítandó butorok jegyzéke és azoknak árai valamint a szállítási feltételek a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Torda város tanácsától.

Tordán, 1902 évi szeptember hó 18-án.

Velits Ödön,
polgármester.Viski
aljegyző.

Sz. 8681—902.

1009. 2—3.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Torda városa által épített báterem színház és Casino helyiségek mellett villanyvilágításra berendezett kávéházat és vendéglőt, mely áll: két utcái nagy teremből, bolt, konyha, kamara és tállaló helyiségből és két lakó szobából az azon épületbeni kizárólagos étel és ital előírásával joggal — 1902 október 6-án d. e. 9 órakor a város házában tartandó szóbeli árlejtés útján a legtöbbet ígérőnek három, esetleg 6 évre bérbe fogja adni.

Kikiáltási ár 3000 korona évi bér, bérleti kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10 százaléka-ban bánatpénzzel leendő letételére.

Az árverési feltételek a városi tanácsnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Torda város Tanácsától.

Tordán, 1902 évi szeptember hó 18-án.

Velits Ödön,
polgármester.Viski
aljegyző.

1126—1902.

1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbíró 1902. sz. II. 306/3 számú végzése következtében dr. Gerő Izor ügyvéd által képviselt Gárdonyi és társai javára Hajdu István ellen 67 kor. 20 f. s. jár. erejéig 1902 évi július hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 648 kor. becsült következő ingóságok, u. m. butorok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a Kolozsvar városi kir. járásbíró 1902-ik évi V. I. 1004/2 számú végzése folytán 67 korona 20 fill. tökéletesítés ennek 1900 évi decz. hó 20 napjától járó 5 százaléka kamatai és eddig összesen 29 kor. 06 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvar, Kötő-utca 3 sz. a. alperes lakásán leendő eszközölésére 1902 évi szeptember hó 27. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltaták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvar, 1902 évi szept. hó 14.

Papp Jenő,
kir. bírósági végrehajtó.

3959—1902.

1005. 2—3.

Árlejtési hirdetmény.

A marosújvári m. kir. főbányahivatal és a deésaknai sóbányahivatalnál 1903 évben a következő élelmi cikkek és szertári anyagok szükségeltetnek:

I. A m.-újvári kir. főbányahivatalnál.

1350 hectoliter tiszta buza,
450 hectoliter rozs,
1000 hectoliter tengeri törökbuza,
8000 kilógramm kőolaj (petroleum),
6000 kilógramm fagygy gyerta,
1200 kilógramm repce olaj,
3500 kilógramm gép olaj,
1000 kilógramm henger kenő olaj,
800 kilógramm porafin kenőcs,
1000 kilógramm olom golyó zsák csomagoláshoz,

1800 folyóméter 12 milliméter vastag és 250 milliméter hosszú ivlámpa szén,
1500 folyóméter 10 milliméter vastag 205 milliméter hosszú ivlámpa szén.

II. A deés-aknai m. kir. sóbánya hivatalnál.

2500 kilógramm fagygy gyerta,
2400 kilógramm kőolaj (petroleum).

Ezen termények és anyagok szállítását elvállalni szándékozók felhivatnak, miszerint egy koronás bélyeggel ellátott és vállalatuk után esedékes 5 százaléknál bánatpénzzel felszerelt esetleg csak egyes tárgyakra és hivatalokhoz, vagy az összesre vonatkozó, a pályázati feltételekben meghatározott módon kiállított írásbeli zárt ajánlataikat folyó évi október hó 21-én d. e. 10 óráig „Ajánlat anyagok szállítására” feliratu borítékban lepecsételve, ezen m. kir. főbánya hivatal főnökének adják be.

A petroleum, repce, olaj gép és henger olajra vonatkozó ajánlatukhoz minták is csatolandók, vagy az ajánló czég megjelölésével a m. kir. főbányahivatalnak bérmentve előre is beküldhetők.

Az általános árlejtési és szerződési feltételek alolrt m. kir. főbánya hivatal kiadói, vagy a szertárnoki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Maros-Ujvárt, 1902. szeptember hó 16.

M. kir. főbánya hivatal.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

felvétetnek a kiadó-hivatalban!

UDVARI és TÁRSA

kecsigartó czég legnagyobb készletet tart

=uj kocsikból,=

valamint elvállal a szakmába vágó javításokat, kocsilackozást, bélelést kívánat szerint. 747. 83—x

Részvett kiállításou kiállítású szép és jó munkáért.

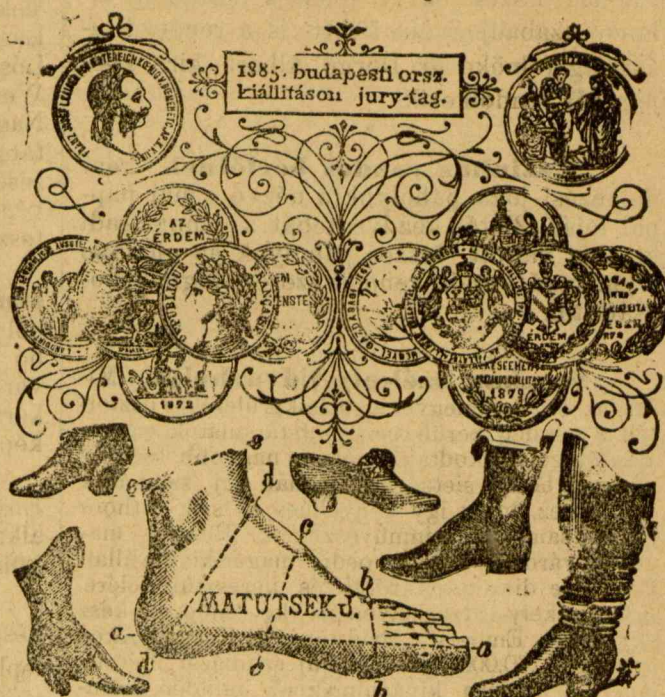

Megrendeléseket készségei teljesít. Használt kocsit becsesíti. — Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol! — Kívánatra árjegyzéket küld. A nagyérdemű közönség eddig irántunk tarasított nagybecsű partfogását jövőre kérve. Mély tisztelettel

UDVARI és Társa.

Kolozsvar, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helység.

MATUTSEK JOZSEF

férfi-, női- és gyermek-czipősz üzlete
Kolozsvar, Fővárosi Státus-palota 3 sz.

910. 73—x.

TŰZIFA.

A fa neme.	Kocsirakomány megrendelésnél				Olcsóbbra (4 köbméterrel számítva.)			
	Vágatlan.	Vágott.	Vágatlan.	Vágott.	Vágatlan.	Vágott.	Vágatlan.	Vágott.
I oszt. nemusztatott hasábos bükkfa	114	128	140	156	22	24	26	28
Gömbölyű bükk és tölgyfa	92	106	—	—	17	19	—	—
Hasított tölgyfa	100	114	124	140	19	21	23	25
Vastag hántott fa	103	117	130	148	20	22	24	26
Középvastag hántott fa	100	114	—	—	18	20	—	—
Vékony hántott fa	—	—	—	—	14	16	—	—
I oszt. hasábos cserfa	—	—	122	136	19	21	22	24

Kocsirakomány 100 métermarzsa.

Továbbá a kolozs-monostori, szász-fenesi, torda-szt.-lászói, sztolnai, gyalui, mikési, m.-gorbói és babucai erdőkben erdeiméter számra árusított el jutányos árban hántott, nyír és nyár, gyertyán, valamint gömbölyű és hasított tölgy és cserfát. 1977. 7—10.

Klemm Pál

gőzfavágó telepe

A Nádas téren. Telefon 79. és 335.

Az őszi és téli időnyire beérkeztek a legjobb és legmegbízhatóbb áruim.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani legújabb párizsi modelléim, selyem, tenisz és gyapjú blousokban selyem, szőrme és gyapjú szoknyákban.

Kizárólagos nagy raktár

Smyrna, Argaman, Axminster és
Velvet szőnyegekben.Ágyterítők, csipke függönyök és
paplanok.

Gyári raktár:

Első minőségű vásznakból.

Asztal és ágyneműekből.

Menyasszonyi kelengyék

a legolcsóbbtól a legmagasabb árú készen raktáron vannak. Megrendelés szerint bármilyen kényes izlésnek megfelelően pontosan elkészítik. 945. 30—x.

Magamat továbbra is a n. é. közönség b. partfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

ZSIRAI MÓR

fehérnemű és kelen-
gye áruháza.

Neumann M. Kolozsvar, férfi-, fiu- és gyermek ruhák telepe.

Mátyás királytér 15. szám.

Alapított 1845.

Kitüntette több világ- és országos kiállitason.

Magyarország legnagyobb és legrégebb férfi-, fiu- és gyermekruhák csarnoka

Készen és mérték után.

Telefonszám 431.

Fontos tudnivaló!

Becserélés vagy a pénz visszaadása.

Ha a személyesen vásárolt, vagy postán küldött ruha meg nem felel, amennyiben az 8 napon belül vissza lesz küldve, s a ruha viselve nem lett és azon igazítások más által nem történtek, készséggel kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

**

Szabott árak

minden darabon számokkal vannak feltüntetve.

**

Központi áruház:

BUDAPEST.

Fiókraktárak:

Debrecen

Arad

Nagyvárad

Temesvár

Zágráb

Belgrád

Fiume

Pozsna

Köln

Trieszt

Szófia

Sarajevo

Nisch

Pécs, stb.

796.